

บทที่ ๘

แจก อ การันต์ในนปงสกลิงค์

อ การันต์ ในนปุงสกสิงค์

เมื่อลงวิภัตตินามแล้วมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

(ต่างจาก อ การันต์ในปุงสิงค์เฉพาะปฐมา., ทุตिया., อาลปะนะ
นอกนั้นเหมือนนปุงสิงค์)

วิภัตติ	เอกวจนะ		พหุวจนะ	
ป.	อ+ลี	=อํ	อ+โย	=อานิ
ทุ.	อ+อํ	=อํ	อ+โย	=อานि
ต.	อ+ना	=ऐन	อ+हि	=ऐहि, ऐगि
जटु.	อ+स	=असुस, आय, अतुठ	อ+नं	=आनं
पणु.	อ+सुमा	=असुमा, अमुहा, आ	อ+हि	=ऐहि, ऐगि
ञ.	อ+स	=असुस	อ+नं	=आनं
स.	อ+सुमी	=असुमी, अमुहि, ऐ	อ+सु	=ऐसु
आ.	อ+ली	=अ	อ+โย	=อानि

ลำดับ	เอกวจนะ	พหุวจนะ	คำแปลอายตนิบาต
ป.	กุลั	กุลานิ	อ. (อันว่า) / อ. ____ ท. (ทั้งหลาย)
ท.	กุลั	กุลานิ	ซึ่ง, ลู้, ยั้ง, ลึ้น, ตลอด, กะ, เฉพาะ
ต.	กุลเณ	กุลเอหิ, กุเลภิ	ด้วย, โดย, อัน, ตาม, เพราะ, มี
จต.	กุลสฺส, กุลาถ, กุลตฺถั	กุลานั	แก่, เพื่อ, ต่อ
ปญ.	กุลสฺมา, กุลมฺหา, กุลา	กุลเอหิ, กุเลภิ	แต่, จาก, กว่า, เหตุ
ฉ.	กุลสฺส	กุลานั	แห่ง, ของ, เมื่อ
ส.	กุลสฺมึ, กุลมฺหิ, กุเล	กุลเอสฺ	ใน, ใกล้, ที่, ครั้นเมื่อ, ในเพราะ
อา.	กุล	กุลานิ	แน่ะ, ดูก่อน, ข้าแต่

ลำดับ	เอกวจนะ	วิธีลงวิภัติ
ป.	กุล	แปลง ลี เป็น อ
ฑ.	กุล	ลง อ คง อ ไว้
ต.	กุลเณ	ลง นา แปลง นา เป็น เณ
จตุ.	กุลสฺส, กุลาช, กุลตฺถ	ลง สฺ อาคม, แปลง ส เป็น อาช, อตฺถ
ปญ.	กุลสฺมา, กุลมฺหา, กุลา	ลง สฺมา คง สฺมา ไว้ แปลง สฺมา เป็น มฺหา, อา
ฉ.	กุลสฺส	ลง สฺ อาคม
ส.	กุลสฺมึ, กุลมฺหิ, กุเล	ลง สฺมึ คง สฺมึ ไว้ แปลง สฺมึ เป็น มฺหิ, เอ
อา.	กุล	ลง ลี สบ ลี

ลำดับ	พหูพจน์	วิธีลงวิภาคี
ป.	กุลาณิ	ทีฆะ อ เป็น อา แผลง โย เป็น นิ
ทุ.	กุลาณิ	ทีฆะ อ เป็น อา แผลง โย เป็น นิ
ต.	กุลเอหิ, กุเลภิ	แผลง อ เป็น เอ, ลง หิ คง หิ ไว้, แผลง หิ เป็น ภิ
จตุ.	กุลานํ	แผลง อ เป็น อา, ลง นํ คง นํ ไว้
ปญ.	กุลเอหิ, กุเลภิ	แผลง อ เป็น เอ, ลง หิ คง หิ ไว้, แผลง หิ เป็น ภิ
ฉ.	กุลานํ	แผลง อ เป็น อา, ลง นํ คง นํ ไว้
ส.	กุลเอสุ	แผลง อ เป็น เอ, ลง สฺ คง สฺ ไว้
อา.	กุลาณิ	ทีฆะ อ เป็น อา แผลง โย เป็น นิ

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี การใช้ กุล (ตระกูล)

๑. อปฺตุตฺตํ กุลํ วินสฺสตี.

อ.ตระกูล อันไม่มีบุตร ย่อมขาดสูญ.

๒. อปฺตุตฺตกาณิ กุลาณิ น ติฏฺฐนฺตี.

อ.ตระกูล ท. อันไม่มีบุตร ย่อมไม่ดำรงอยู่.

๓. ภิกฺขุ เอกํ กุลํ นิสฺสาย วสฺนตี.

อ.ภิกษุ ท. อาศัยแล้ว ซึ่งตระกูล ตระกูลหนึ่ง ย่อมอยู่

๔. ภิกฺขุ กุลาณิ คนฺตฺวา ภาณฺชนตี.

อ.ภิกษุ ท. ไปแล้ว สู่ตระกูล ท. ย่อมฉัน.

๕. เอเกน **กุเลน** ภาตฺตํ ที่ยิตฺถ.

อ.ภักฺตร **อันตฺระกุล** ตระกุลหนึ่ง ถวายแล้ว.

๖. ทวีหิ **กุเลหิ** ภาตฺตานิ ที่ยิสฺสุ.

อ.ภักฺตร ท. **อันตฺระกุล** ท. ๒ ถวายแล้ว.

๗. วิสาชา **กุลสฺส** คารวภูตา โหติ.

อ.นางวิสาชา เป็นผู้เคารพ **ต่อตระกูล** ย่อมเป็น.

๘. เสฏฺฐิ อณฺเฎลํ **กุลานํ** ชิตโร เทติ.

อ.เศรษฐี ย่อมให้ ซึ่งชิตา ท. **แก่ตระกูล** ท. เหล่าอื่น.

๙. **อนรุทโธ ขตติยกุลา** ปพพชติ.

อ.พระอนรุทระ ย่อมบวช **จากตระกูลของกษัตริย์.**

๑๐. **ชนา กุเลหิ** นิกขมิตฺวา ปพพชิสฺสุ.

อ.ชน ท. ออกแล้ว **จากตระกูล ท.** บวชแล้ว.

๑๑. **วิสาชา กุสฺส** เอกธิตา โหติ.

อ.นางวิสาชา เป็นธิดาคนเดียว **ของตระกูล** ย่อมเป็น.

๑๒. **อาหนนฺโท กุลานํ** ปสาทํ รกฺขติ.

อ.พระอาหนนฺท์ ย่อมรักษา **ซึ่งเลื่อมใส ของตระกูล ท.**

๑๓. พหู ฐนํ เสฏฺฐิกุลสุมิ อตฺถิ.

อ.ทรัพย์ อันมาก มีอยู่ ในตระกูลของเศรษฐี.

๑๔. ภิกขุ รตฺตติยํ กุเลสํ น จรฺนติ.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมไม่เที่ยวไป ในตระกูล ท. ในเวลากลางคืน.

แบบฝึกหัดที่ ๘

๑. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาบาลี

๑) อ. ข้าวกล้า ท. ในนา ของอาจารย์

.....

๒) อ. หญ้า ท. ในปาก ของช้าง

.....

๓) อ. ดอกไม้ ท. ในอุทยาน ของกษัตริย์

.....

๔) อ. ยา ท. ในเรือน ของหมอ

.....

๕)อ.ข้าวสวย ในบาตร ของสามเณร

.....

๖)อ.ไม้ ท. บนเกวียน ของชานา

.....

๗)อ.ป่าช้า ในป่า ไกลวิหาร

.....

๘)อ.ดอกบัว ท. ในสระ บนภูเขา.

.....

๙)อ.ความสุข ของสัตว์ ท. ในโลก

.....

๑๐)อ.ทรัพย์ ในมือ ของอุบาสก.

.....

๑๑)อ.จีวร ท. บนตั่ง ไกล่เตียง ของสามเณร.

.....

๑๒)อ.อาสนะ ท. ในวัด ไกล่เมือง.

.....

๑๓)อ.ใบไม้ ท. บนลาน ของเจดีย์

.....

๑๔)อ.อาวุธ ท. ของโจร ท. ในป่า บนภูเข.

.....